

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1—.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri s
delom naslednjega dne ter stane
mesečno po pošti D 10—, na in-
stancu D 18—, dostavljen na dom
D 11—, na izkaničnice D 10—,
inzerati po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA"
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Poslana plačana v gotovini. Cena današnje štev. 75 para.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1—.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4. I. nad-
stropje. Telefona intern. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje desno. Tele-
fon št. 24. — SHS postnedežniski
vačun št. 11.781.

Na naročila brez denarja se ne
vzira. — Rokopisi se ne vračajo.

Naslov

Maribor, sobota 19. septembra 1925.

Leto: VI. — Številka: 212.

Tit. Knjižnica liceja
Ljubljana

BORZA.

CURIH. (Avala) 18. septembra (Izv.)
Pariz 24.45, Beograd 9.20, London 25.11,
Berlin 123.30, Praga 15.35, Milan 22.75,
Newyork 518, Dunaj 73, Brüssel 22.75,
Budimpešta 0.00725, Varšava 106, Sofija
3.75, Bukarešta 2.45.

Še nadaljne ugodnosti avstrijski industriji?

Akcija Društva narodov. — Protest

BEOGRAD, 18. sept. Društvo naro-
dov je poverilo gospodarskemu odseku
nalogo, da naj prouči, kako bi se dalo
Avstriji pomoči s carinami največje u-
godnosti in s tranzitnim olajšavami. —
Gospodarska komisija mora predložiti
Društvu narodov najkasneje do 1. dec.
konkretno predloge.

Ker to pomeni, da se bo Avstrija in
njena industrija znova in še bolj favo-
rizirala na račun nasledstvenih držav,
je izzvala ženevska vest v tukajšnjih go-
spodarskih krogih veliko vznemirjenje.
Že v pravkar uveljavljeni trgovinski

beograjskih gospodarskih krogov.

pogodbi z Avstrijo je dobila avstrijska
industrija razne ugodnosti na škodo ju-
goslovanske industrije. Društvo narodov
pa bi očitno hotelo naprtniti naši drža-
vi še novih koncesij za Avstrijo.

Tukajšnja trgovinska in obrtna zbor-
nica je poslala zunanjemu ministrstvu
energičen protest zoper vsako nadaljnje
favoriziranje avstrijske industrije. V
tem protestu opozarja zlasti na težak
položaj industrije v Sloveniji, ki se mo-
ra z največjim naporom boriti s konku-
renco avstrijske industrije.

Kongres jugoslovanskih pravnikov v Beogradu.

Otvoritev in prvi dan kongresa.

BEOGRAD, 18. sept. Danes ob 9.30 je
bil odprt v veliki vseučilišni dvorani
3. redni pravniški kongres.

Udeležba je zelo velika. Z vseh strani
države so prispele v Beograd številni ju-
risti, kakor sodniki, državni pravdniki,
notarji in upravni uradniki. Posebno
častno so zastopali slovenski pravdniki
iz Ljubljane, Maribora in Celja. Tako
se udeležujejo kongresa med drugimi
predsed. društva »Pravnik« v Ljubljani
dr. Majaron, ljubljanska vseuč. pro-
fesorja dr. Dolenc in dr. Lapajne;
dalje državni pravdniki dr. Jančič,
deželni sodni svetnik Oskar Dev in kaz-
niški ravnatelj Vrabl iz Maribora.
Vlado sta zastopala pri otvoritvi mini-
stra dr. Krajač in Radojevič, od-
sotnega pravosodnega ministra pa je po-
sebe zastopal minister Uzunović.
Tudi kralj je poslal svojega zastopnika
adjutanta-podpolkovnika Mažurani-
ća. Češke juriste zastopa na kongresu
dr. Černy.

Ob otvoritvi je najprej predsednik
Jugoslov. pravniške zveze vseuč. prof.
Nestorović pozdravil navzoče in po-
vedal velik pomen kongresa osobito za
poenostavljene zakonodaje. V imenu
vlade in pravosodnega ministra je nato
minister Uzunović otvoril kongres in
mu želel mnogo uspeha.

Po otvoritvenih formalnostih je pre-
šel kongres k določenemu programu. V
prvi vrsti sta se vili predavanja o po-
rotnih sodiščih in o cednem pravu.

Kongres bo trajal 4 dni.

Priprava za konferenco o garancijskem paktu.

ŽENEVA, 17. sept. Konferenca zvez-
nih zunanjih ministrov in konferenca
zastopnikov Poljske in Čehoslovaške z
nemškimi državnimi ministrom sta pred-
met neprestanih razprav med aliranimi
vladami. Kljub temu, da še ni padla ofi-
cijelna odločitev, poroča švicarska brzo-
javna agentura, da se bo vršila konfe-
renca najbrže v enem izmed nemško-
švicarskih mest (v Lucernu) in da pri-
šne zasedanje v ponedeljek 5. oktobra.

Nova orientacija soviet- ske zunanje politike?

Čičerin bo razveljavil rapalsko pogodbo
in sklenil sporazum s Poljsko in Fran-
cijo?

BERLIN, 17. sept. »Deutsche Zeitung«
poroča, da namerava Čičerin razveljavi-
ti pogodbo z Nemčijo in pričeti pogaja-
nja s Francijo in Poljsko. Skrzinskiy,
ki se je mudil danes na Quay d'Orsay
se je posvečeval s francoskimi krogi o
varšavskem sestanku.

S posredovanjem poljskega zunanje-
ga ministra skuša doseči Čičerin kom-
promis v vprašanju dolgov v Franciji.

Lesno tržišče.

LJUBLJANA, 18. sept. Smrekovi hlo-
di, premer 25 cm, namembna postaja, de-
nar 225. Bukove deske, prima 27 mm,
obmejna postaja, Blago 900 Testoni, 20—
30 cm, 20 mm, 2.50 m, obmejna postaja,
denar 550. Bukov les, namembna posta-
ja, denar in blago 17.50.

Starosta celjskih Slovencev — dr. Josip Serbec umrl

Maribor, dne 18. sept. 1925.

Danes ponoči je v Leonišču v Ljub-
ljani na poslednjih operacijah umrl sta-
rosta celjskih Slovencev, odvetnik dr.
Josip Serbec, star 82 let. Truplo pripe-
ljejo iz Ljubljane v Celje, kjer bo v ne-
deljo 20. t. m. ob 16. uri iz hiše žalosti
pogreb na okoliško pokopališče.

Ena najmarkantnejših osebnosti slo-
venskega javnega življenja izza dobe
probuje Slovencev, izza dobe taborov in
kasnejših bojev za pravice slovenskega
jezika je izginila s pozorišča.

Rojen 4. marca 1844 v Slov. Bistrici,
je študiral gimnazijo v Mariboru, kjer
se je pod uplivom učitelja slovensčine
dr. Majčigerja, svojega starejšega bra-
ta Janka, dr. Dominkuša, dr. Preloga,
Šumana in drugih začel ogrevati za na-
rodne ideale. Doba slovenske probuje
in doba taborov v 60 in 70 letih je izkle-
sala iz dr. Serbeka kremenit značaj. Kot
visokošolac si je pridobil znanstva iz
najvišjih krogov, kar je imelo v nje-
govem kasnejšem delovanju važne posle-
dice. Leta 1876 je prišel v narodno razo-
rano Celje. Z vso energijo se je lotil teš-
kega dela ter v družbi s takrat redkimi

zavednimi Slovenci začel orati. Iedino
ter je sodeloval takoj v vseh panogah
javnega življenja. Bil je soustanovitelj
in kmalu tudi predsednik Narodne či-
talnice, kateri je predsedoval nepresta-
no do svoje smrti skozi 47 polnih let. —
Nekaj časa je bil celo pevovodja čital-
niškega pevskega zbora. Kaj pomeni
Narodna čitalnica v celjskem sloven-
skem življenju oziroma kaj je pomenila
v prejšnjih dobah, o tem bo zgodovina
Slovencev še izrekla svojo veliko sodbo.
Pokojnik je bil tudi med soustanovniki
in stalnimi podporniki Dijaške kuhinje
v Celju, katera je ogromnega pomena
za naše slovensko dijaštvo.

Kmalu po svojem prihodu v Celje je
prišel pokojni dr. Serbec nastopati tudi
kot prvobojevnik za enakopravnost Slo-
vencev. Kakšno razburjenje je nastalo
ob prvi njegovi slovenski vlogi na celjs-
ko sodišče! Vsa nemška javnost mu je
napovedala bojkot in takratna
»Deutsche Wacht« je dr. Serbeka pribila
na križ.

Leta 1878 so kmetje iz laškega okraja
in Savinjske doline ponudili dr. Serbe-
cu kandidaturo za deželni zbor. Radi

svojega nenadnega odhoda v Bosno ta-
krat kandidature ni mogel sprejeti, ven-
dar je bil že par let pozneje izvoljen v
graški deželni zbor, kjer je ostal kot
deželni poslanec do leta 1903. Skozi do-
bo 9 let je bil namestnik deželnega gla-
varja.

Ob njegovem živem sodelovanju je
bila leta 1881 ustanovljena Celjska Po-
sojilnica. Od njene ustanovitve naprej
pa do svoje smrti je bil pokojni dr. Ser-
bec član njenega načelstva, od leta 1888
naprej njen predsednik. Zavod se je raz-
vil v eden najmočnejših gospodarskih
zavodov Slovenije. Krona njegovega de-
la pa je vsekakor veličastna stavba Na-
rodnega doma, ki je od leta 1895 naprej
bil središče in žarišče vsega narodnega
dela v Celju in širokem celjskem okrož-
ju.

Poleg svojega poklicnega ter javne-
ga dela pa se je pokojni Serbec z lju-
beznijo posvečal tudi svoji rodbini in
je vse svoje otroke vzgojil v strogo na-
rodnem in naprednem duhu. Posvečal
pa se je tudi še do visoke starosti turi-
stiki, lov, telovadbi in drugim šport-
nim panogam.

V zadnjih letih je pisal memoarje iz
svoje mladosti. V njih bo obilo gradiva
iz srede preteklega stoletja, zlasti iz po-
litično živahnih let od 1860 do 1875, v ka-
terih se je nahajal tudi on v prvih vr-
stah narodnih borcev v družbi z dr. Jos.
Vošnjakom, dr. Jankom Serbecem in
drugimi.

S svojim požrtvovalnim in plodonos-
nim delom si je dr. Josip Serbec zasigur-
al trajan spomin med nami.

Velesile v strahu pred manjšinskim zakonom.

Kakor poročajo iz Ženeve, je delegat
Litve predložil šteti komisiji načrt po-
godb o narodnih manjšinah. Ta načrt
bi imela sprejeti vse v Društvu narodov
vključene države, torej tudi velesile. —
Značilno je, da so se prvi oglašili zastop-
niki velikih držav, najbolj odločno pa
je odklonil litvanski predlog italijanski
delegat Cippico. Italijan je postal uprav
razburjen in je s svojim temperament-
nim nastopom preplašil litvanskega de-
legata, da je umaknil predlog, tembolj,
ker ni bila nobena država resno zanj.

Vsekakor je italijanska nervoznost
umiliva. Preveliko razburjenje je v ta-
kem primeru znak, da vest ni ravno či-
sta. Kaj pa bi počel italijanski »sacro
egoismo«, če bi mu kaka mednarodna
kontrola onemogočila razhrzdano »asi-
milacijo« narodnih manjšin v Italiji?
Toda baš to je vzrok, da je manjšinska
zaščita dandanašnji zolj prikrita poli-
tična igra s postranskimi smotri. Če se
razni grofje Apponvi in podobni močje,
ki so po svoji preteklosti znani kot naj-
večji zatiralec manjšin, zavzemajo za
manjšine v Jugoslaviji, Rumuniji in
Čehoslovaški, je to z moralnega vidika
zolg komedija. Tudi če so nekatere dr-
žave podpisale neke klavzule o manjši-
nah, kako jih morejo velesile klicati na
odgovornost, ako same zatirajo manjši-
ne in za nje ne veljajo iste moralne nor-
me? To je politična morala po ont: Quod
licet jovi, non licet bovi... Zgornji pri-
mer nam jasno ilustrira vse ozadje
manjšinskega problema. Kar velja za
majhne, ne velja za velike in močne. Mi-
slimo, da tega ne bodo izpremenili vsi
manjšinski kongresi, kar še se jih bo
vršilo.

Najmanj pa, ako si manjšine same
niso na jasnem in večkrat takisto igra-
jo dve vlogi: eno na zunan, eno med sa-
bo... —ob.

Dnevna kronika.

— Poslanec Pivko med delavskimi za-
upniki v Rušah. Za sinoči 17. t. m. je bil
v Rušah sklican sestanek delavskih za-
upnikov »Unije«, katerega se je udeležil
poslanec Pivko. Po njegovem poročilu
so zaupniki stavili več konkretnih pred-
logov glede gibanja delavstva.

— O poštenju v političnem boju je
spregovoril na svojih zadnjih shodih
poslanec dr. Pivko v zvezi s poročilom
o novem tiskovnem zakonu. Konstatiral
je, da so bile nekatere določbe novega

tiskovnega zakona (zlasti ona, da ne sme
biti poslanec odgovorni urednik kaknega
listal) nujno potrebne zlasti z ozirom
na naše slovenske razmere, kjer je kle-
rikalno časopisje, zlasti poprej pod za-
ščito poslanske imunitete, vodilo nepo-
šten, nemoralen osebni boj proti prista-
šem drugih strank. Saj so tudi njemu v
svojih listih očitali, da je prodal svoj
mandat, da je pobil med vojno stotine
slovenskih fantov itd. To je nepošten
način politične strankarske borbe, in
temu se je moralo napraviti konec. Se-
daj Vam pa pride v »Straži« g. —ak, ne-
kdaj kot Plojevec besen nasprotnik Ko-
roščeve politike, in skuša smešiti po-
slanca Pivka, češ da je šele sedaj prišel
do spoznanja o potrebi poštenosti v po-
litičnem boju. Ne, gospod —ak, poslanec
Pivko je to potrebo poudarjal že leta
in leta, še predno je postal aktiven v
politiki, in ni nikdar menjal svojega
mnenja. Vi ste pa včasih obsojali nepo-
štenost v borbi Koroščeve garde, ste jo
pozneje, ko se je pod odgovornim ured-
ništvom poslanca Pušenjaka v klerikal-
nih listih na debelo kradla čast politič-
nim nasprotnikom, to ali molče odobra-
vali ali pa kot Filipov Janez še sami
zraven udarili, danes pa na eni strani
nepošteno smešite svojega poslanskega
kolega, na drugi strani pa se gerirate
za vojščaka političnega poštenja. Slabo
Vam pristaja dvolična uloga, gospodine
—ak!

— 30 zborovanj je imel poslanec Sve-
tozar Pribečević tekom meseca dni. Na
celi svoji turneji ni doživel niti enega
neuspeha, nasprotno so bila skoro vsa
zborovanja obiskana od večšočglavih
množic. V sredo 16. t. m. je bilo 30. zboro-
vanje v Bosanskem Petrovcu. Naroda se
je zbralo nad 2500, po velikem delu mu-
slimani. Soglasno je bila izrečena zaup-
nica politiki Svetozara Pribečevića.

— Vsa narodna in kulturna društva
v mariborski oblasti tem potom naj-
uljudneje vabimo, da vstopijo v Zvezo
kulturnih društev za mariborsko oblast,
ki se ustanovi dne 4. oktobra t. l. Vsako
društvo naj zahteva od pripravljalnega
odbora izdano vprašalno polo ter jo na
to z odgovori nemudoma vrne, ter spo-
roči število in imena delegatov za usta-
novni občni zbor. — Pripravljalni odbor
ZKD.

— Slikar Ante Trstenjak, Ljutomerski
rojak, ki je dosegel v Parizu nepriča-
kovano velike uspehe, bo na povratku v
domovino obiskal Sicilijo, Sardinijo in
vsa večja mesta Italije. Doma bo prire-
dil več razstav, nakar se bo zopet vrnil
v Pariz.

— Odbor za postavitev spomenika v
svetovni vojni preminulim vojakom v
Mariboru, je razposlal vsem županstvom
v območju mariborske oblasti prošnje
za majhen prispevek in priklopil poštno
položnico. Večje število občin se je že
odzvalo. Prosimo in upamo to tudi od
ostalih. Naj ne bo občine iz zelene Sta-
jerske, ki bi se vsaj z malim prispevkom
ne oddolžile na ta način svojim padlim
sinovom in tako pripomogle, da bo stal
v Mariboru čimprej veličasten spomenik
v slavo in spomin preminulih vojakov
— žrtev svetovne vojne iz cele bivše
Stajerske. Pripomnimo še, da skoraj ni
župnije, iz katere bi ne bilo na maribor-
skem vojaškem pokopališču pokopanege
vojaka. Pa tudi vse ostale, ki so prejeli
oklice s položnicami, prosijo odbor, da se
prošnji čimprej odzovejo in pošljejo
svoj prispevek, ali pa v nasprotnem slu-
čaju vsaj vrnejo položnico. Vsem pa, ki
so se že odzvali, najlepša hvala!

Mariborske vesti.

Maribor, 18. septembra 1925

m Izobraževalni tečaji Ljudske uni-
verze v Mariboru. Vsi udeleženci, ki so
se prijavili, naj se oglašajo v ponedeljek,
dne 21. t. m. točno ob 7. uri zvečer v gle-
dališčem poslopiju (I. nadstr.).

m Pouk v češkem jeziku. Z oktobrom
se prično zopet predavanja v češčini. —
Oni, ki se hočejo redno udeležiti teh
predavanj, naj se javijo do 25. t. m. v
trgovini g. Bureša, Vetrinjska ulica št.
26. Natančni začetek bo javljen pozneje.
Obisk se priporoča zlasti br. Sokolom, ki
se udeležijo vsesokolskega zleta v Pragi

m Stavbeno gibanje v Mariboru je bilo letos v primeri z lanskim letom živahniješe. Zanimivo je, da se bosta dve največji stavbi postavili pod streho šole v jeseni. To je palača Pokojninskega zavoda in nova mestna hiša v Franciškanski ulici. Za sedaj sta še obe v takem stanju, da bo treba delo pošteno pospešiti. Neumorno delajo na stavbišči Pokojninskega zavoda na Kralja Petra trgu, kjer je terensko delo že končano. Pri mestni stavbi bo terensko delo tudi že prihodnje dni zaključeno in se bo takoj pričelo z zidanjem temeljev. — Na več hišah v Mariboru se vrše popravljajna in snajljna dela.

„Sen kresne noči“ pride v Grajski kino!

m Sestanek mariborskih društev. Ob priliki ustanovitve Zveze kulturnih društev v Mariboru naj bi se vršil umetniški in zabavni večer. Da bi se o sodelovanju in o programu društva dogovorila, so se sestali v sredo zvečer delegati mariborskih društev ter sklenili, da bodo vsa društva pomagala bodisi z glasbenimi in pevskimi točkami po sporedu ali pa s sodelovanjem pri veselici, da bo tako moralni kakor ganotni uspeh prireditve zadovoljiv. Prireditve naj bi se vršila na predvečer ustanovnega obrednega zbora dne 3. oktobra t. l. v vseh prostorih Narodnega doma. Sodelovanje so že obljubila: Glasbena Matica, Drava, Sokolski orkester, Jadran, Zarija iz Pobrežja, Jugoslovanska Matica, obe Ciril Metodovi podružnici, Žensko društvo in ne najzadnje Dramatično društvo. Pripravi pa smo, da bodo pristopila še druga društva, da se že ob ustanovitvi vidi, da bo ZKD tudi v Mariboru za vsa društva skupna organizacija.

m Orjuna v Mariboru skliče za 19. t. m. ob 20. (8.) uri v veži Narodnega doma važen sestanek delavske sekcije, ter vabi na ta sestanek vse delavske sekcije okoliških Orjun. Predavala bosta dva brata o aktualnih delavskih vprašanjih. Zdravo.

m Policijska kronika. Od četrtka na petek je izvršila policija 3 aretacije: 2 radi tatvine, 1 radi prekoračenja meje. Prijavljena je bila tatvina kolesa znamke »Humber«, št. 235485. Kolo je črno pleškano in vredno 2000 Din.

m Plesni zavod Pečnik v ljudno naznanja, da začne novi tečaj za odrasle, dijakke in deco s 6. oktobrom v dvorani Zadržno-Gospodarske banke. Vpisovanje dnevno, počenši od 21. t. m., od 11.—12. in 17.—18. ure. Podučevali se bodo vsi moderni plesi, kot Caramba, Florida, Raquette, Blues, Tango, Boston in Foxtrot Natančneje na plakatih. 1977

m Klub-bar 16. septembra gostovanje plesnega ansambla duo Sandner. Mimi de Noemi, Nina Ferari. — Brez zvišanih cen! 1952

Narodno gledališče

Gostovanje mariborske drame.
Repertoar:
Petek, dne 18. septembra ob 20. uri v Ljutomeru: »Georges Dandin« ali »Prevarani soprog«.
Petek, dne 18. septembra ob 20. uri v Gornji Radgoni: »Satan v ženski«.
Sobota, dne 19. septembra ob 20. uri v Ormožu: »Satan v ženski«.

Higijski tečaj „Ljudske univerze“.

Petek, 18. septembra. Anatomija in fiziologija ali o ustroju človeškega telesa. Predava dr. Marinič. S skioptičnimi slikami.
Ponedeljek, 21. septembra. Nadaljevanje in zaključek petkovnega predavanja.
Petek, 25. septembra. Bakteriologija ali o povzročiteljih bolezni. Predava dr. Rebernik, ravnatelj bakteriološke stanice v Celju.

Mobilna soba s kopalnico se takoj odda. Naslov v upravi. 1981

Mesečne sobe v večji izbiri na razpelo, nadalje se še iščejo. Posredovalnica »Marstan«. 1983

Mirna družina in večletni hišnik išče primerne mesto kot hišnik. Naslov v upravi »Tabora«. 1980

Dokler traja zaloga, prodajam: moške delavske čevlje a Din 165, moške in ženske Boka I čevlje a Din 205, ženske pol čevlje a Din 98. Kakortdizanskopecerijsko blago. Matilda Lumir, Gosposka 36. 1984

Ponedeljek, 28. septembra. Desinfekcija in epidemiologija. Predava dr. Rebernik.

Začetek vedno ob pol 20. uri.

Šah.

Šahovski klub. V soboto, 19. t. m. ob 20. uri se vrši v kavarni »Central« brzo turnir. Vabimo šahiste in prijatelje šaha, da se ga polnoštevilno udeležijo.

Sport.

Službene objave M. O. L. H. P. Delgira se k tekmi Ilirija-Maribor v nedeljo dne 20. t. m. ob 11. uri dopoldne kot sodnik g. Peheim, k tekmi Rapid-Ptuj v Ptuj ob 14. uri g. Klippstädter. Pozivljajo se klubi S. D. Rapid, I. S. S. K. Maribor, T. S. K. Merkur in S. K. Mura da plačajo Din 10, za ustanovne stroške M. O. Pisma se naj naslovijo: Medklubiški odbor L. H. P. v roke g. Tedi-ja Voglar, Maribor Gregoričeva ul. 4. — Telefon št. 247.

Delavnica: Kurilnica! Hud spor, ki je nastal med železničarji (profesionalni in profesionalisti), se bo rešil samo pri lepem vremenu, v soboto ob 15. uri na igrišču I. S. S. K. Maribor. Napovedali so si nogometno tekmo, pri kateri bodo nastopili igralci bivših S. K. (Herta, Rote Elf, M. A. K. i. t. d.). Ker obeta tekma jako zanimiv potek, je tudi upati na dober obisk. Opozarja se športne funkcije na to tekmo. (Morebiti bo kaj za kaprati). Tekmo sodi vsestranski nepristranski sodnik g. Radolčić. »Senza-cija«.

M. O. (Službene objave). V nedeljo dne 20. t. m. se vršijo sledeče prvenstvene nogometne tekme na igrišču I. S. S. K. Maribor: ob 15. uri rezerve T. S. K. Merkur I. I. S. S. K. Maribor I., sodnik iz Ljubljane? V Ptuj: S. D. Rapid: S. K. Ptuj, sodnik g. Nemeš. Sportno nadzorstvo na igrišču v Ptuj g. Oberltnier, v Mariboru g. Zellner. — Tajnik.

Prvenstvena tekma Merkur-Maribor. V nedeljo se prične z izredno zanimivo borbo letošnji del prvenstvenih tekem. »Maribor« ima nasprotnika, katerega je že dvakrat skušal podvreči, vendar brez uspeha; tokrat pa se srečata obe moštvi prvič v prvenstveni borbi in se pričakuje, da se bo to tekmo izvajalo z obeh strani s posebno srditostjo. Oba nasprotnika zaznamujeta ravno v zadnjem času lepe uspehe (Maribor — pokalna tekmovalja, Merkur — Ilirijo in Primorje) tako, da bi se le težko prisodilo prednosti temu ali onemu. Mnenja, da pridobiva z novimi ofsid pravili (za obrambo zadoštuje vratar in en branilec) posebno »Merkur«, zopet nasprotuje priznanje večje »Mariborove« izkušnosti, večje harmonije in po potrebah tudi požrtvovalnost moštva »Maribor«. Vsekakor se bo napeti radovednosti bržkone zadoštilo z ostrim tekmovaljem.

Porotno sodišče.

Detomorka.
Med Nežo Bratuškovo 31letno posestnikovo hčerjo iz Paradiža v Halozah in čevljarjem Kokoljem se je razvil ljubzensko razmerje, ki ni ostalo brez posledic. Neža je porodila nezakonskega otroka, ki je imel pohabljenost levo roko. Ker baje nezakonski oče ni hotel priznati očetovstva in poročiti nezakonsko mater, je ta sklenila se iznebiti otroka. S tem, da ni otroku dajala potrebne hrane, je le ta radi oslabelosti po 7 dneh umrl.

Obdolženka je dejanje v preiskovalnem zaporu priznala, a ga je opravičevala z obupom, bedo in drugimi podobnimi vzroki. Pri današnji razpravi je preklicala prejšnjo izjavo, da je bil otrok pohabljen na roki in se je opravičevala s splošno slabostjo. Rekla je, da ji je 13 dni pred otrokovo smrtjo mleko deloma, pozneje pa popolnoma izostalo. Trdila je tudi, da jo je najbolj bolelo, ker nezakonski oče ni hotel priznati očetovstva.

Obdolženka je dejanje v preiskovalnem zaporu priznala, a ga je opravičevala z obupom, bedo in drugimi podobnimi vzroki. Pri današnji razpravi je preklicala prejšnjo izjavo, da je bil otrok pohabljen na roki in se je opravičevala s splošno slabostjo. Rekla je, da ji je 13 dni pred otrokovo smrtjo mleko deloma, pozneje pa popolnoma izostalo. Trdila je tudi, da jo je najbolj bolelo, ker nezakonski oče ni hotel priznati očetovstva.

Čevlje za gospode, dame in otroke najboljše kakovosti po najnižji ceni kupite pri trdki Anica Traun, Maribor, Grajski trg

Volovsko meso dnevno po Din 11.—in 12.—pil 1978

Tavčar, Pobrežje šte. 4.

Porotnikom je bilo stavljenih dve vprašanji: 1. za detomor, 2. za malomarnost. Na prvo so odgovorili z 10 glasovi ne, z 2 pa da, drugo pa je potrdilo 9 glasov, 3 pa so ga zanikali. Senat je obsodil Bratuškovo na 5 mesecev strogega zapora všteti 2 meseca preiskovalnega zapora in povračilo stroškov.

Usodna posledica pravdarstva.

Zadnja leta sta živeli rodbini Janeza Cafute in Mihaela Emeršiča iz Velikega Okiča v večnem sovraštvu. Sovraštvo je naraščalo z medsebojnimi pravedanjem, ki je zahtevalo od obeh strank precejšnjih stroškov. Ko je moral 19. junija t. l. Emeršič zopet plačati nekemu odvetniku stroške radi pravde s Cafuto, je prišel silno razburjen domov. Žena ga je prosila in rotala, naj se pomiri. Toda mož ji je ukazal, naj se skrije in pristavi: »Danes bo moja ali pa njegova smrt!« Ko je žena odšla je vzel Miha lovsko puško, nabit s šibrami in odšel k Janezovi hiši, kjer je vsa družina sedela pri večerji. Emeršič je pomeril s spodarju v glavo in ustrelil nanj. V območju levega uhlja je največ šiber prodrl v glavo. Učinek je bil naravnost strašen in nastopila je neizogibna smrt Janeza Cafute.

Pozvedujočemu orožniku je obdolženec priznal, da je v sklepu, iznebiti se Janeza Cafute, vzel puško in ga ustrelil. Pred sodiščem je moralni namen zanikal in priznava le, da je streljal v sovražnem namenu.

Okoliščina, da se umorjeni ni mogel niti najmanj upreti, je napotilo državno pravdnstvo, da je obtožilo Emeršiča za vrhunčega umora.

Ker razprava ob zaključku redakcije še traja, bomo objavili obsodbo v jutrišnji številki.

Roparji na cesti Ohrid-Resan.

Kakor na kinematografskih slikah iz Wild-West. — Milijonski plen arnavtskih »pljačkašev«.

V sredo jutraj sta se peljala z avtom po cesti Ohrid-Resan dva beranska trgovca Ferid Zajnula in Zejki Alić. Bila sta bogato založena z denarjem, zakaj vračala sta se iz inozemstva, kjer sta napravila dobre kupčije.

Ko je avto privozil do nekega samotnega gozda, sta trgovca začula klic: »Stoj!« Ustavila sta avto. Iz gozda je vstopila močna vojaška patrulja. Bila je oblačena v jugoslovanske vojaške uniforme, s šajkačami na glavi in z vojaškimi puškami na ramenih.

V južnih krajih je čisto videti take patrulje, ki zasledujejo roparje in vzdržujejo varnost na prometnih cestah. Zato sta bila trgovca celo vesela, da sta prišla v stik z oboroženimi čuvaji reda. A veselje je trajalo le hip. Patrulja ni bila patrulja, temveč tolpa razbojnikov. Najprej sta morala oddati orožje. Nato pa je »patrulja« izvršila preiskavo: natančno je pregledala vse kovčke in izpraznila težko nabasane žepke. Z žalostnimi očmi sta zrla trgovca, kako je izginalo v tolkovajskih žepih njuno bogastvo. Zločinci so jima odvzeli: 119 angleških zlatih lir, 192 zlatih turških lir, 500 francoskih frankov ter 2 milijona in 700 tisoč dinarjev.

Ko je bila rešitev dovršena, so se razbojniki postavili ob cesto, strumno salutirali in z gromovitim vzklikom »Hvala!« zapustili prestrašena trgovca.

Leseno pohištvo
Železno pohištvo
Tapetn. pohištvo
Pisarn. pohištvo
Posteljna oprava
Preproge 19
Zavese
Blago za pohištvo
Posteljno perje
po izredno nizkih cenah v zalogi pohištva
Karol Preis
Maribor
Gosposka ulica št. 20 (Pirhanova hiša)
Svoboden ogled!
Ceniki brezplačni!

Pristopajte CMD!

Le s težavo sta se moža vživela v nov položaj, navila avto in se odpeljala naprej po nevarni južnosrbski poti.

Seveda so oblasti takoj uvedle obsežno preiskavo, vendar pa o krivici manjka vsaka sled. Domnevajo, da so izvršili zločin arnavtski obmejni tolčaji, ki se zbirajo onstran meje na albanških tleh in ki slove zavoljo svojih premetenih in drznih razbojstev. —ob.

13 letni glavar vlomiske družbe.

Poglavje o ptičkih brez gnezda.

Iz Sarajeva poročajo: V noči na 18. septembra so neznani zlikovci vdrl v trgovino Jakoba A. Pape v Sarajevu. Odrkali so desko v vratih, zlezli v trgovino in pokrali za 2000 Din blaga.

Po špranji v vratih se je dalo presoditi, da je moral biti tat majhne postav. Takoj so osumili že večkrat predkaznovanega 13letnega Halida Turčila, ki je imel za pomagala 14letnega Hamdija Pinjo. Sprva sta tatvino tajila, končno pa priznala in izdala skrivališče ukradenega blaga.

Halid Turčilo uživa v krogu svojih pajdašev velik ugled. Smatrajo ga za svojega voditelja in so mu pokorni. »Karijero« je pričel s tatvino l. 1920, ko je imel šele 8 let. Do danes je bil kaznovan že 15 krat, a na sodišču pa je imel opravka že čez 100 krat.

Sarajevski listi menijo, da oblasti ne bodo imele kmalu posla s podobnim kriminalnim tipom.

Kratke novice.

Po svetu.

Zadnje francoske operacije v Maroku so imele dober uspeh in so pristile Rifovce, da so se umaknili s strateško važne točke Bibane. Pleme Beni-Ralim se je udalo Francozom.

V srednjem operacijskem odseku se Rifkabili umikajo in bodo koncentrirali vse jedinice v Rifanskem gorovju.

Španskim četam ovirajo izkrcanje v zalivu Alhucemas hudi viharji. Neka francoska ladja se je 16. t. m. potopila. Posadko so rešili.

Na borzo v Genovi so včeraj vdrl fašisti in pretepli več borznih mešetarjev, ker so spekulirali a la baisse. Policija je napravila red. Eden izmed mešetarjev in ulužbenec obrtne zbornice v Genovi sta bila ranjena.

V Bari pri Milanu sta se dvignila včeraj jutraj na pot po zraku dva italijanska potniška zrakoplova, ki imata namen, prepluti Gothard prelaz—Amsterdam — Dansko — Švedsko — Norveško — Finsko — Leningrad in nazaj.

General Gamelin je prispel v Damask, da užuga uporne Druze.

Proti ženski modi je nastopil poljski nadrablin in prepovedal vsem rabinom dovoliti dama s prekratnimi krili in preveč golimi vratovi vstop v sinagoge.

Največ avtomobilskih nesreč je brez dvoma v Ameriki. Od 100.000 prebivalcev se jih v enem letu smrtno ponesreči 20.

Indijska princesa Isharani Nirupana Devi se je po vzoru modernega zapada dala ločiti pri velikem duhovnu in bo prejela od zapuščenega soproga 400 rupij mesečne rente.

Trgovina z belimi sužnjami cvete tudi v Prači. Trgovci so odenali nad 100 deklet, od katerih se jih je oglasilo do danes samo 22.

Klub-kabaret-bar

Edini mondeni plesni lokal Maribora

OD 16. SEPTEMBRA

KRATKO GOSTOVANJE

mojstrske plesne dvojice

SANDNER

Nina Ferari - Mimi de Noemi

Med odmori ples cenj. gostov

Na glasovirju mojstr. pianist

PEPO WINTERHALTER

Začetek ob 10. uri

Brez zvišanih cen!!

1953

m Iz študijske knjižnice. »Študijska knjižnica« mesta Maribor bo od 21. t. m. vsak delavnik od 15.—18. ure (ob sobotah od 15.—17. ure) odprta občinstvu. V dopoldanskih urah bo dostopna izjemoma le onim strankam, ki pridejo od zunaj in morajo pred splošnimi uradnimi urami odpotovati. Mesečna izposojnina iznaša 10 Din, če izposojevalec reflektira na več kot 3 knjige; sicer zgolj 5 Din. Drugih pristojbin ni. Kdor pa uporablja knjige v čitalnici, ne plača nobene pristojbine. Vsi oni izposojevalci, ki so imeli knjige čez knjižnične počitnice pri sebi, se pozivajo, da jih vrnejo brezplačno dne 21. in 22. t. m. — Ponudbe za prodajo knjig je poslati slejkoprej pisemenim putem ravnateljstvu knjižnice; hkrati naj se navede cena, da ne bo odvisne pisarje. Dublete se načeloma ne prodajajo temveč se zamenjajo z denarjem, ki jih knjižnica še nima. Ponudbe za nakup celih knjižnic naj se takisto pošljejo ravnateljstvu, priložiti pa je treba natančen seznam knjig z navedbo, ali so vezane ali pa broširane.

m V družbi za promet z avtomobilu- som ki bo začel voziti med Mariborom in Ptujem, so sledeči gg.: Gustav Scherbaum, veleindustrijec, dr. Radoslav Pihuš, odvetnik in industrijec, inž. Oskar Dražar, industrijec; Franc Vidovič, veletrgovec, Ivan Pregrad, veletrgovec; Ernest Zelenka, industrijec, Franc Korman, trgovec, Franc Gulda, veletrgovec, Edvard Sraholnik, konzulent. Kakor smo že poročali, je pristojno ministrstvo potrdilo pravila te družbe in bo promet v doglednem času odprt. To novost je treba pozdraviti, saj bo sigurno koristila večji cirkulaciji gospodarskega življenja v obeh mestih.

m Zelja staršev glede šolskega zdrav- nika. Iz vrst staršev nam pišejo: Pri mestnem magistratu v Mariboru je razpisana služba šolskega zdravnika. Ker moderna medicina polaga veliko važnost na to, da si mladina ohrani in pravilno neguje zobovje kot podlago za dobro prebavo in zdravje, bi bilo želeli, da bi se tokrat dala prednost zdravniku, ki bi tudi dober zobozdravnik.

m Moški zbor Glasbene Matice ima noč ob 20. uri pevsko vajo zaradi dr. Sernečevega pogreba v Celju.

m Iz Glasbene Matice. Dosedanji dirigent pevskega zbora Glasbene Matice g. Fr. Topič je odločil dirigentstvo pevskega zbora in bo ostal samo pri orkestralnem zboru.

m Sedem let v električni temi že živijo naši sosedi Studenčani po zaslugi socialističnega občinskega odbora, kateri se vsako jesen tega na videz, kakor bi jih hotel rešiti dela zakletja, pa jih bi resnici noče. Zakaj če falska elektrika svetli še celo v socialističnih Trbovljah, bi lahko svetila tudi Studenčanom, ki jo imajo pred nosom. Pa gospodje se menda bojijo električne luči, pa jim je ljubša električna tema. — Ali res ni nikogar, ki bi mogel napraviti tu red in — luč!

m Društvo jugoslovanskih akademi- kov v Mariboru priredi dne 20. sept. ob 16. uri v Rušah velezabavno burko »Nebesa na zemlji«. Ker nudi igra mnogo neprisliljene zabave se pričakuje mnogo-brojen obisk iz Ruš in okolice.

m Pouk v češkem jeziku. Z oktobrom se prične zopet predavanja v češčini. — Oni, ki se hočejo redno udeležiti teh predavanj, naj se javijo do 25. t. m. v

trgovini g. Bureša, Vetrinjska ulica št. 26. Natančni začetek bo javljen pozneje. Obisk se priporoča zlasti br. Sokolom, ki se udeležijo vsesokolskega zleta v Pragi. **m Pouk posameznikov** v strojepisju, stenografiji, računstvu, knjigovodstvu in korespondenci. Začetek dnevno. Traja 3 do 6 mesecev. Kovač, Maribor, Krekova ulica 6.

m Najdena zapestnica. V sokolski telovadnici se je našla zlata zapestnica. Dobi se pri br. Zmagotu Hren.

m Po ceni meso. V pondeljek dne 21. t. m. od 8. ure naprej se bo na prosti stojnici v uti pri mestni klavnici prodalo približno 120 kg govejega mesa po ceni 7 Din za 1 kg in približno 70 kg svinjskega mesa po ceni 14 Din za 1 kg. Prodaja samo konsumentom po 1 do 2 kg.

m Ljubitelice petja. Narodno železničarsko glasbeno društvo »Drava« je sklenilo pričeti s tekočim letom tudi z pevskimi vajami za mešan zbor. V ta namen so povabljene vse one g. in gđc., ki so se že javile koncem preteklega leta v sredo, dne 23. t. m. točno ob 19. uri na drž. realko. (Prilijže levo). Nove pevke dobrodošle! Odbor.

m Znižanje šolnine! Zasebni učni zavod Ant. Rud. Legat v Mariboru naznaja, da je za nove tečaje, ki se začnejo dne 1. oktobra t. l. šolnina za vse predmete (strojepisje, slovensko in nemško stenografijo ter knjigovodstvo) znatno znižana, tako da bo tudi revnejšim slojem udeležba mogoča. Natančneje v prodajalni trdke Ant. Rud. Legat & Co., Maribor, samo Slovenska ulica 7, telefon 100. Nobene podružnice! 1975

m Veliko srečkanje v korist »Jugo- slovske Matice«. Dne 30. septembra se bo vršilo v Ljubljani zrebanje najnovejših srečk »Jugoslovske Matice«. Srečka stane 10 Din. Dobitki so zelo čedni in vredni srečkanja: 2 motorni kolesi (izdelek svetovnoznane trdke »Peugeot«) kot glavna dobitka in 25 nadaljnjih dobitkov: moških in ženskih biciklov znamke »Tour de France«. V Mariboru se dobe srečke v upravi »Tabora« in »Jutra« ter v trafikah Golež (Aleksandrova cesta, blizu kolodvora) in Weiss (Vetrinjska ulica). Posežite po srečkah, čaka vas velika sreča!

m Primarij dr. Hugon Robič specializet za kožne in spolne bolezni: zopet ordinira. Maribor, Prešernova ul. 2. Ord. od 1.—3. ure popoldne 2005

m Pevsko društvo »Luna« naznaja, da priredi tudi letos, in sicer v soboto 8. oktobra pri Krambergerju v Krčevini vinsko tgatev s pevskim koncertom, plesom in drugimi zabavnimi točkami. Natančnejši spored in čas se bo objavil v kratkem. N-168

„SEN KRESNE NOČI“ — najlepši in najboljši kinoigranci sveta — **GRAJSKI KINO.**

m Novi tečaji za strojepisje, slovensko in nemško stenografijo ter knjigovodstvo se začnejo na zasebnem učnem zavodu Ant. Rud. Legat v Mariboru dne 1. oktobra t. l. in trajajo štiri mesece. Vpisovanja in prospekti v specialni trgovini s pisarniški stroji Ant. Rud. Legat & Co., Maribor, samo Slovenska ulica 7, telefon 100. Nobene podružnice! 1859

m Plesni zavod Pečnik vlinčno naznaja, da začnejo novi tečaji za odrasle, dižake in deca s 6. oktobrom v dvo-

rani Zadržno-Gospodarske banke. Vpisovanje dnevno, počenši od 21. t. m., od 11.—12. in 17.—18. ure. Podučevali se bodo vsi moderni plesi, kot Caramba, Florida, Raquette, Blues, Tango, Boston in Foxtro. Natančneje na plakatih. 1977

m Klub-bar. 16. septembra gostovanje plesnega ansambla duo Sandner, Mimi de Noemi, Nina Ferrari. — Brez zvišanih cen! 1952

Kino.

Apolo kino. Do vključno pondeljka: »Velika neznanka«, krasen epohalen film v 2 delih.

Grajski kino. Do vključno nedelje: Divja noč. Filmska senzacija v 6 dejanjih.

V pondeljek »Sen kresne noči«, filmizacija znane Shakespearjeve drame.

Sport.

Za zimski sport v Mariboru.

Da zadovoljimo davni želji in potrebi mnogih športnikov v Mariboru, smo ustanovili sekcijo za zimski sport. Ker je Maribor po svoji ugodni legi in okolici zelo pripraven za zimski sport, ni dvoma, da se bo ta sport tudi pri nas hitro dvignil, tako da nam bo mogoče v doglednem času tudi v tem sportu tekmovali z drugimi. V glavnem bomo gojili:

1. Drsanje. Na našem športnem igrišču bomo uredili drsalisce in se bomo potrudili, da bo našim članom mogoče vsaki čas po zimski uživati v tem sportu.

2. Smučanje in sankanje. Ta sport, ki je na žalost v Mariboru ostal na mrtvi točki, želimo dvigniti. Človek se mora čuditi, da Maribor ne zna ceniti svojega Pohorja in Kozjaka. Ugotovljeno je, da te naše planine pozimi obiskujejo le drugi športniki, ki prihajajo iz daljnjih krajev, da jih prelete s svojimi smuči, le Mariborčani ne. Imamo vse ugodnosti in prednosti, bližino, Pohorje, kočje Slova, plan. društva in izhodišča na vse strani. Iz vseh teh razlogov bi bilo žalostno, da še nadalje ta sport pri nas pustimo spati, in mogoče da čakamo, da nam drugi prednjačijo.

Pozivamo vse športnike iz in izven Maribora, člane našega kluba in nečlane, turiste in druge ljubitelje teh krasnih panog sporta, kakor tudi začetnike in začetnice, da pristopijo k našem zimsko-sportnem odeslu. Od števila članov je odvisno razširjenje tega sporta, kakor otvorjenje posebnih tečajev za začetnike, skupnih izletov in tekem. — Glede vpisa zglasti se je v trgovini Šepec, Grajski trg 2. — Načelnik.

—□—

Hzena »Ilirija« kontra »Maribor«. Ob 11. uri v nedeljo 20. t. m. nastopi hazenska družina »Maribor« proti renomirani skupini »Ilirija«, ki nastopi tokrat s svojim reprezentančnim teamom. Naše hazenašice, ki zaznamujejo v zadnjem času tako lep napredek, imajo zopet priliko, si pridobiti priznanje v tekmovalju z eno najizkušenejših družin Slovenije. Občinstvu se pa nudi gotovo zopet izreden užitek lepe, ostre in napete tekme. Tekma se vrši dopoldan ob 11. uri na igrišču »Maribor«.

F. S. K. »Merkur«. V nedeljo dne 20. t. m. se vrši na Mariborskem igrišču ob 8. uri zjutraj prijateljska tekma II. naraščaja z II. naraščajem Maribora. — Ob 10. uri I. naraščaj z I. naraščajem Maribora. Ob 14. uri nastopi rezerva z Maribor rezervi in sicer: Mlaker, Smigoe I. Vogrinec, Jenko, Löschnigg Fr., Otrokari, Wagner, Kosol, Marčinko, Wi-stan, Imenšek. Ob 16. uri prvenstvena tekma Merkur I. — Maribor I. Merkur nastopi: Tschertsche, Unterreiter, Pečar, Molnar, Kristl, Bauer, Sunešnik, Hobacher, Pollak, Löschnigg, Laslo, Löschnigg Albert, rezerva: Otrokari.

M. O. (Službene objave). Prvenstvena tekma S. D. Rapid : S. K. Ptuj v Ptuj se preloži na drug termin, ker je politična oblast prepovedala odigranje iste v Ptuj. Opozarja se obenem vse klube (v Mariboru), da morajo biti vsi igralci, ki nastopajo v prvenstvenih tekmah rezerv, verificirani s pravom nastopa prvenstvenih tekem. — Tajnik.

»Ilirija« : »Maribor«. Jutri v nedeljo ob 11. uri nastopi prvak Slovenije v hazeni proti družini »Maribor«. Pomembno gostovanje zasluži vso pozornost ter se bo gotovo v pričo že desetine rutine domačih hazenašic, razvilo v zelo zanimivo in napeto, lepo sportno tekmovalnje.

Merkur : Maribor. (Prvenstvo). V nedeljo ob 14. uri si nasprotujeta obe rezervi navedenih klubov, ob 16. uri pa se srečata prva moštva obeh nasprotnikov v prvenstveni tekmi, za katero vlada izredno zanimanje. Tekmuje se za dve prvenstveni točki velike važnosti. Pričakovati je zelo napetega in ostrega začetka letošnjega prvenstva.

Kratke novice.

Po svetu.

Državni predsednik Hindenburg je položil venec na grob trinaestih krupovih delavcev, ki so padli kot žrtev ruske okupacije. Isto sta storila tudi pruski ministrski predsednik Braun in min. not. zadev Severing.

Rifskabili so naskočili po daljšem obstreljevanju španski tabor na polotoku Morro Nuevo. V ljuti borbi so Rifovci uporabljali tudi ročne granate. S težkimi izgubami (nad 50 mrtvih) so Španci napad odbili.

Abd el Krim v naglici utrjuje nove postojanke. Francozi so se zakopali v osvojenih predelih pušcave. Nad 150 rodbin se jim je udalo in položilo orožje.

Budget Češkoslovaške za l. 1926 izkazuje 15 milijonov aktiv.

Tiroleci iz okupirane Tirolske prosijo pomoči od zveze narodov.

Proti villi albanskega ministrskega predsednika Ahmed Bega Zogu je vrgel neznan atentator bombo, ki je eksplozirala, ne da bi povzročila kako škodo. Druzi so napadli francosko garnizijo v Mussefirju. V bitki so podlegli in pustili na bojišču več sto mrtvih. Izgube Francozov so bile neznatne.

Italija namerava elektrificirati prog Brener—Innsbruck in je dovolila 60 milj. lir kredita. Pogajanja z Avstrijo se prične že prihodnje dni.

Izsušenje skaderskega blaga, ki se prične prihodnje spomlad, pravzame neka francoska družba. Za stroške izsuševanja bo prispevala Jugoslavija 68, z Albanija 32%.

Pravljica.

V daljni iztočni deželi je dolga leta vladal tuj samosilnik in strahoval narod. Zavladal je z nasiljem, ki mu je bilo pravica; kdor se ni uklonil nasilju, si je nakopal samosilnikovo sovraštvo in maščevanje njegovih brezdušnih hlapcev. Narod je trpel in čakal odrešilnega dne, ko bo vzrasla njegova moč, pretrgala okove in si sama zapisala pravico. Splošna je bila vera v ta dan, dasi se je včasih videlo, da bo zamahnila pod bremenom krvi in solza.

Kralj sosedne dežele, ki je vladal narodu, kateri je bil ene krvi in zelo sorodnega jezika z zaslužnim narodom, je videl svitanje težke pričakovanega dne in je zamahnil z mečem v zarjo prihajajočega jutra. Kakor da so jih navdihnili višji duhovi, so pohiteli za kraljem njegovi zvesti državljani, da izvrše veliko delo, ki ga je zahtevala zgodovina, delo, ki se je pripravljalo v globl-nah narodne duše od rodu do rodu. Zavravela je zarja, tema je prežala v dolinah, groza je šla po deželi. Vnela se je velika bitka. Samosilnik je zbral svojo zadnjo moč in postavil brata proti bratu. Zakaj zapisano je bilo: naj teče kri zaslužjenih, da bo več grobov in da bodo okovi slajši.

Toda prevaril se je bil samosilnik; ni zagrala sila, ni odločilo samo orožje; zapolnilo se je, kar so videli preroki in

kar je zahtevala pravica. Ljubezen je bila silnejša od orožja, svoboda zmogovitejša od nasilja. In padali so okovi, kot da niso bili iz stoletnega železa, težko zakovani in zajedeni v meso. Sušilo so se solze in celice so rane. Narod je bil svoboden. Solnce je vzhajalo nad bojišči in nad razvalinami. Zaslužjeni in strši so prihajali pozdravljati kralja, ki je odložil meč, da priseže narodu zvesto-bo in pravico.

In ko se je poleglo prvo navdušenje in je bilo treba obnavljati opustošene kraje, popraviati ogromno škodo, ki jo je povzročil samosilnik s svojimi hlapci, so začeli prihajati pred kraljev prestol ljudje, ki so jim pravilo »zaslužni«. In vsak je hotel, da ga kralj nagradi za trpljenje in žrtve. Kralj je bil dober in je v začetku delil odlikovanja in častna mesta. Ko pa je videl, da je bilo pred njim vedno več skrivljenih hrbtov, ki so prosili izjemnega plačila za prelitto kri, je dobermu in modremu kralju postalo težko. Zakaj zdlo se mu je, da so mnogi med njimi skrunili vzvišeno misel žrtvovanja in osvobodjenja. In razpo-dal je trobentače po deželi in jim naložil: Razglasite, da naj se zbero pred mojim dvorom vsi, ki se hočejo plačila za svoje žrtve!

In določenega dne so prihajali od vseh strani na konjih in vozovih, oblečeni v lepa in dragocena oblačila, zado-voljni obrazov, ki niso razodevali trpljenja in mučeništva. Prihajali so

globoki veri, da je kralj njihov dolžnik, kajti čutilci zlatega teleta so natančno odtehtali svoje trpljenje in ga precenili kakor prečni trgovec blago.

Slednjič je stopil kralj med nje in si z zanimanjem ogledoval njihove obraze.

— Ste li vsi, ki ste trpeli za svobodo in pravico?

Zbrani so se spogledovali med seboj in se čudili kraljevemu vprašanju. Zakaj vsak je bil trdno prepričan, da gre njemu plačilo in se ni zmenil za druge.

— Premalo vas je, veliko premalo, — je dejal kralj. Zapomnil sem si obraze, ki sem jih videl v trpljenju — kje so ostali? Zakaj niso prišli mrtvi, ki so žrtvovali življenje? Morda ste si vi pri-svojili njihove račune in tirjate plačilo od mene?

In dobremu kralju je vzkrikel gnev in z rjovečim glasom je vzkliknil:

— Tepel vi, ki ste izmerili svoje trpljenje in ga stlačili v številke in naslove. Tepel, ki prihajate s sladkim obrazom tirjat plačila za to, kar se ne plačuje nikdar in nikjer, kar ni na pro-daj, ker je preveč sveto in vzvišeno nad kupčijekimi posli. Mar mislite, da ne vidim vaših zakrinkanih obrazov? Sna-mite krinke, da vidim, koliko vas je zredila narodova kri! Poznam vas, ki ste se plazili okoli samosilnika, zdaj pa se hočete plaziti okoli mene in jutri se boste plazili okoli močnejšega, ki me premaga. Poznam vas, ki nosite na pro-

daj svoje trpljenje, kakor da so v velj-kih dneih trpeli posamezniki in ne narod. Kdo more in sme tirjati od posameznika življenje, če ni človek v velikem trenutku samo del naroda ter živi in umrje kot del naroda in ne kot človek. Fej, vi kupčevalci s trpljenjem!

In ko je kralj umolknil, se je zgodilo čudo: ljudem so padle krinke in se videli svoje prave obraze. In kraljevi dvorjanski so jih zaporedoma spoznavali: ni bil noben od onih, ki so se borili na bojišču za pravdo in svobodo; noben od onih, ki so šli za narod čez poteke krvi. Bojazljivi in spekulante, so si nadeli krinke, da bi v velikih dneih kupčevali s trpljenjem, ki je ležalo kot dragoceno zlato v narodnih zakladnicah. In kralj jih je nagnal s pasjim bičem in je povabil vse tihe in skromne, ki se niso zmenili za trombetače in so mirno orali polja in opravljali svoje dolžnosti. Njih obrazi so bili izmučeni, ali v očeh jim je sijala tista velika sila, ki je kot sijajen zubeelj vzplamtela v kraljevem srougan-gu vodila v boj proti samosilniku. In dobili so nagrado za svoje trpljenje vsi, ki so ostali skromni in vzvišeni v svoji ljubezni do naroda.

„SEN KRESNE NOČI“ je edini film, ki se more radi svoje kolosalne režije približati vefilmu »Nibelungi«. **GRAJSKI KINO.**

Orkester Glasbene Matice.

Nedvomno je instrumentalna glasba pri nas Slovincih zaostala napram vojakini. Vzrok tiči deloma v gmočnih težkočah, v glavnem pa v pomanjkanju glasbene izobrazbe naroda, ker za proizvodnjo instrumentalne godbe ne zadostuje posluh in glas, treba je dolgoletnega šolanja, predno pridobi posebnost zmožnost, da proizvaja sam skladbe na kakem instrumentu. Posledica tega je etežkoča, pri nas sestavljajo orkestre, ki zahtevajo celo vrsto izvežbanih muzikov in mnogo potrpljenja sodelujočih.

Navzlic vsem težkočam se je orkestru Glasbene Matice v Mariboru posrečilo, proizvajati največje skladbe svetovnih mojstrov Smetane, Dvořaka, Beethovena in drugih ter pokazati, da je Maribor res kulturni centrum naše oblasti v muzikalnem oziru. Za bližajočo se sezono je zasnovano živahnejše delovanje kakor je bilo doslej; meseca decembra se bo dal simfoničen koncert, potem se bo skupno s pevskim zborom proizvajal Haydnov oratorij »Letni časi«; pozneje se bodo vršili za nas tako potrebni poučni koncerti s predavanji za šolsko mladino in za širše sloje naroda proti nizki vstopnini.

Vaje bodo vsak ponedeljek in petek ob 20. uri zvečer v društvenih prostorih. Prva vaja se vrši v ponedeljek dne 21. septembra. Vsakdo, ki obvlada zadostno kak orkesterski instrument in dosedaj še ni sodeloval, se uljudno vabi, da se oglasi pri vajah in pristopi kot član. — Vsi stari člani so pa naprošeni, da prihajajo točno. — z.

„SEN KRE/NE NOČI“

e senzacija, o kateri piše in govori ves kulturni svet.

GRAJSKI KINO.

Osmi izkaz darovalcev Študijski knjižnici.

Od objave sedmega izkaza darovalcev Študijski knjižnici v Mariboru (dne 16. maja t. l.) je knjižnica prejela nastopne knjige:

„Institut d'Etudes slaves“ v Parizu je poslal 4. veliki župan v Mariboru 4. pisatelj Babler v Olomouci 2. župnik Gregor Einspiller pri Sv. Juriju v Slov. gor. 94. M. Golob (Zagreb) 5. prof. J. Glaser (Maribor) 5. župnik Fr. Hurt (Muta) 71. knjigarna Heinz (Maribor) 1. župnik Ulrich Hafner (Ojstrica) 2. narednik Anton Kapun (Skoplje) 6. prof. J. Kossan (Maribor) 5. prof. dr. M. Kovačič (Maribor) 1. knjigarnar Leyrer (Maribor) 1. kurat M. Ljubša (Maribor) 214. gimnazijec E. Mihelak (Maribor) 3 in D. Žunkovič (Maribor) 2 zvezka.

V času od 1. januarja do 31. avgusta se je število knjig v »Študijski knjižnici« povečalo za 4508 snopičev ozir. zvezkov; od teh je bilo 2219 snopičev nakupljenih, 2026 darovanih, 102 izmenjana, 161 pa jih je knjižnica prejela kot dolžnostne izvide. Nakupljeni sta bili 2 zasebni knjižnici: prva s 1104 in druga s 173 snopiči.

Ob tej priliki izreka ravnateljstvo iskreno hvalo vsem darovalcem in pospeševalcem našega kulturnega zavoda in jih prosi, da po možnosti še nadalje podpirajo našo izredno propevajočo knjižnico, ki se avtomatično razvija v največjo javno študijsko centralo ne samo v mestu Mariboru, ampak tudi v vsej mariborski oblasti.

Ravnateljstvo »Študijske knjižnice v Mariboru.

Proti odebelosti deluje s kolosalnim uspehom samo „Vilfanov čaj“

kar priznavajo vsi strokovnjaki. — Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah! Proizvaja: Kem. pharm. laboratorij Mr. D. VILFAN, Zagreb, Ilica 204. A. 1448

Tržne cene v Mariboru.

Maribor, 15. septembra.

Na današnjem trgu so bile sledeče cene:

1 kg govejega mesa 10—19.
1 kg teletine 12.50—20.
1 kg svinjskega mesa 12.50—25, 1 kg svinjske slanin 22—30, 1 kg papricirane 30—32, 1 kg prekajene 30—32, 1 kg masti 25—32, 1 kg prekajenega mesa 26—34, 1 kg gnjati 36—40.
1 kg krakovskih klobas 38—40, 1 kg debrecinskih 35, 1 kg brunšviških 19—23, 1 kg pariških 26—30, 1 kg posebnih 26—30, 1 kg safalad 26—30, 1 kg hrenovk 32—34, 1 kg kranjskih 36—38, 1 kom. prekajen.

nih 5—7, 1 kg mesenega sira 28—30, 1 kg pritisnjene klobase 26—30.

1 kg goveje kože 16.50—18.50, 1 kg telečje kože 25, 1 kg svinjske 7—8, 1 kg gornjega usnja 90—110, 1 kg podplatov 70—90.

1 kom. piščanec majhen 13—16, 1 kom. piščanec večji 20—37, 1 kom. kokoši 30—40, 1 kom. race 40—60, 1 kom. gosi 45—75, 1 kom. purani 30—50.

1 lit. mleka 2.50—3, 1 lit. smetane 12—14, 1 kg sur. masla 40—44, 1 kg emental. sira 120, 1 kg polemamentalskega 50—60, 1 kg trapistnega 20—35 Din.

1 l vina novega 9—24, 1 l starega 9—24, 1 l piva 8, 1 steklenica pive 5.50, 1 l žganja 30—40 Din.

1 kg belega kruha 6, 1 kg črnega 5, 1 kg jabolk 3—5, 1 kg sliv 2.50—4, 1 kg breskev 5—10, 1 kg hrušk 4—10, 1 kg orehov 10—12 Din.

1 kg kave I. 60—70, 1 kg kave pražene I. 70—80 Din.

1 kg sladkorja v prahu 16—16.50, 1 kg

slad. v kristalu 14, 1 kg slad. v kockah 16, 1 kg riža 6—12, 1 lit. kisa navadnega 2, 1 l kisa vinskega 3.50, 1 l olja namiznega 23—25, 1 l olja bučnega 24—28, 1 kg mila 15—18 Din.

1 kg pšenice 2.75—3, 1 kg rži 2.50—2.75, 1 kg ječmena 2.25—2.50;

1 kg pšenične moke št. 0 5.25—5.50, 1 kg pšen. moke št. 1, 5, 1 kg pšen. moke št. 2, 4.75, 1 kg pšenične moke št. 5, 4.50, 1 kg pšen. moke št. 6, 4.25—4.50, 1 kg pšen. moke št. 7, 4, 1 kg pšen. zdroba 6.50—7.

1 m³ trdih drv 160—180, 1 m³ mehkih drv 105—120, 1 q premoga trboveljskega 44—50, 1 q premoga velenjskega 26—28, 1 kg oglja 2—7, 1 kg koks 1—2, 1 lit. petroleja 6.50, 1 lit. bencina 14, 1 kg karbida 6.50, 1 kg sveč 19—20.

1 kom. salate zgodnje 0.25—1, 1 kom. glavnote 0.25—1, 1 kom. endivije 0.25—1.25, 1 glava zelja 0.50—2, 1 kg paradižnikov 1.50—2, 1 kupček fižola v stročju 1, 1 kg krompirja 0.60—1.50, 1 kg zelja kislega 4, 1 kg repe kisle 2 Din.

Razdelitev telovadnih ur članstva, naraščaja in dece telovadnega društva „Sokol“ v Mariboru.

Oddelek	starost	dnevi	ure	telovadnice	vaditelji
moška deca	6—12 let	sreda petek	15—16	Magdalenska	br. Vodenik
ženska deca	6—12 let	sreda petek	14—15	detto	detto
detto	6—10 let	sreda sobota	14—15	Zriniskega trg	str. Peričeva
detto	10—14 let	torek sobota	16—17	detto	str. VI. Pl.
moška deca	6—10 let	ponedeljek četrtak	14—15	detto	br. Vel. Sto.
detto	10—14 let	ponedeljek petek	17 ¹ / ₄ —1 ¹ / ₂ , 19	Deška meščanska	br. Lapajne
moški naraščaj	14—16 let	torek četrtak	1 ¹ / ₂ , 19—20	detto	br. Janko Dekleva
detto	16—18 let	ponedeljek petek	1 ¹ / ₂ , 19—20	detto	br. Mačus
ženski naraščaj	14—16 let	torek četrtak	17 ¹ / ₄ —1 ¹ / ₂ , 19	detto	br. Janko Dekleva
detto	16—18 let	sreda sobota	17 ¹ / ₄ —1 ¹ / ₂ , 19	detto	br. Mačus
detto	16—18 let	sreda sobota	1 ¹ / ₂ , 19—20	detto	detto
moški naraščaj	14—18 let	torek četrtak	20—1 ¹ / ₂ , 22	detto	br. Jlih
člani	18—80 let	ponedeljek sreda petek	20—22	detto	br. Marčan
članice	18—45 let	ponedeljek petek	19—20	detto	str. Nabergoj

S tem urnikom se prične dne 21. septembra 1925. Morebitne izpremembe se pravočasno objavijo.

Zdravo!

Ivan Lavrenčič, nač. narašč.

Nova stranka na Češkoslovaškem.

Praga, 1. septembra.

»Narodna stranka dela«, sestavljena od ljudi, ki so izstopili iz narodno-demokratske stranke kakor tudi od njenih idejnih prijateljev je osnovala pripravljalni odbor, čigar predsednik je bivši finančni minister dr. Engliš, podpredsednik dr. Jaroslav Stránský ml., lastnik »Lidovih novin« v Brnu, a člani ugodne osebe iz bivše narodno napredne moravske stranke, ki je bila najbližja Masarykovi realistični stranki. Imenovani pripravljalni odbor je izdal proglas v katerem objavlja program bodoče stranke in obljublja za prihodnji teden izdajanje lastnega glasila.

V zvezi s sestavo nove »Narodne stranke dela« je vest, da je tudi stari moravski politik senator Stránský (oče dr. J. Stránskega) te dni izstopil iz narodno-demokratske stranke, povzročilo veliko presenečenje. Senator Stránský je poslal šefu stranke dr. Karlu Kramáru pismo, v katerem mu poroča, da izstopa iz stranke radi tega, ker ni delovala po programu. V strankini atmosferi se je preveč razvil kult osebe dr. Kramára, a v zadnjem času pa je stranka sploh prenehala zastopati narodne interese. »Lidové noviny« poročajo, da vodi nova stranka pogajanja s senatorjem dr. J. Herbenom, radi združitve, ker odgovarja program nove stranke Herbenovi politični smeri. Dr. Herben starejši, soimšljenik Masarykove stranke in bivši urednik »realističnega lista «Čas», je objavil, da bo na poziv odgovoril v teku enega tedna.

CEPS.

„Grajska klet“.

(Iz občinstva).

Vsem je še v spominu, ko je bila začetkom leta 1921 otvorjena v Mariboru ena največjih in najlepših restavracij pod gornjim imenom, ki jo je ustanovil vinotrtar g. Gjuro Valjak.

Restavracija je zaslovela kmalu po otvoritvi kot prvovrstno podjetje ne samo pri nas, ampak tudi v inozemstvu. To pa predvsem radi svoje obsežnosti in posebno originalnega stila, dalje pa po najboljših vinih, ki so se tam točila, ter izborni kuhinji in vzorni postrežbi.

Za občinstvo je bila navedena restavracija pravecni družabni center, kajti v nji so se shajali domačini in tujei, posebej rado jo je poseščalo tudi ljudstvo dežele. Mariborčani so bili ponosni na to podjetje kot na nekaj reprezentančni dom, ki so ga občudovali posebno Dunajčani, primerjajoč ga s svojim »Rathauskellerom«.

Gotovo ni treba posebej poudarjati, da je tako podjetje v korist in ugled mestu, posebno važno pa za tujski promet, ker tujei, ki je takorekoč prisiljeni poseščati javne lokale, — črpa ravno iz njih slika mesta, veled česar polagajo v drugih državah veliko pažnjo na udobnost in lepoto kavarn in restavracij.

Zal je pa došlo ravno to nekaj tako evetoče in glasovito podjetje v zadnjih dveh letih v krizo. Končno se je oglasil prvotni lastnik in ustanovitelj, katerega je najbrž bolelo, ko je videl nazadovanje restavracije in jo je prevzel zopet v svoje roke.

Radi potrebnih preuredb je »Grajska klet« že dalje časa zaprta, kakor pa smo slišali, se bo v najkrajšem času zopet otvorila pod vodstvom g. Valjaka

samega. Nedvomno bo prišlo podjetje pod strokovnjaškim vodstvom svojega ustanovitelja zopet na svoj prvotni sloves, — občinstvo bo pa imelo zopet svoje toliko priljubljeno centralno družabno shajališče, ki bi ga sigurno baš v bližajočem se zimskem času posebno pogrešalo. — z.

„SEN KRE/NE NOČI“

je prvi „Ufa“ film nove sezone.

GRAJSKI KINO.

Kultura in umetnost.

x Pri stricu zdravniku na kmetih. Po M. Oker-Blomu povedal slovenskim staršem P. H. Celje 1925. Tisk in zaloga Zvezne tiskarne. M. Oker-Blomovi spisi, ki se bavijo s spolno vzgojo, so prevedeni v razne jezike. Najbolj znana je knjiga »Pri stricu zdravniku na kmetih«. Izvleček iz nje nam je podal P. H. v posrečenem prevodu. Ceno in priročnost knjižice bi moral prebrati vsak oče, vsaka mati. Tudi za mladino je. Pisatelj pavi: »V pouku o spolnih zadevah bi se morali vedno držati pravila: »Bolje eno leto prezgodaj kot eno uro prepozno«. Pravilno! Zakrneli morajo biti starši, ki menijo, da bodo odvrnili otroke od nevarnosti spolnega spoznanja, če jih bodo pitali z bajkami o »štorkljah«, ki nosijo deco«. V takem primeru poskrbe za spoznanje izprijeni tovariši, a otrok se na tihem muza staršem in se uči na njihovem vzoru pretvarjanja in laži. Toda kako podučiti otroka? Pred leti je izšla v Ljubljani dr. Záhoreva knjiga za deklice. Oker-Blomova knjižica je namenjena dečkom. Obe pa tudi starišem. Vzamite in berite! Biti oče ali mati je vreden poklic in nič ni res, da za ta poklic ni treba nobenega znanja, nobenih navodil, nasvetov, reform. Tudi v vzgoji otrok se je marsikaj izpremenilo. Spolna razjasnitev je za življenje, za človekovo telesnost in duševnost tako važna, da modri starši morajo upoštevati, kaj pravijo vzgojitelji in psihologi. In če je treba nekaj znanja in modrosti za napravo čevlja, mar ga ni treba za otroka? Radi tega priporočamo zgornjo knjigo. — ob.

x Prva pomoč. Spisal dr. M. Rus, mestni fizik in šef-zdravnik rešilne postaje v Ljubljani. Založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Človeka preganja sto in sto nesreč na dam in podleže lahko smrti, če si ne zna pomagati. Mnogo ljudi lahko rešimo smrti, če jim pravčasno priskočimo na pomoč in če jim znamo pomagati. V to svrhu je spisal dr. Rus knjigo »Prva pomoč«. Knjiga je velikega pomena za pouk mladine v šoli, za poljudna predavanja, ki jih lahko vsakdo napravi na podlagi te knjige, za ljudske in šolarske knjižnice, ker je knjiga pisana tako poljudno, da je razumljiva vsakomur. Obsega pa tudi vsa poglavja, ki jih mora znati vsakdo, ki hoče priskočiti na pomoč ponesrečenemu človeku. Učitelji jo potrebujejo, ker se jim pri telovadnem pouku ali pri ročnem delu lahko ponesreči kak otrok, ki mu morajo pomagati. A potrebuje jo tudi vsak drugi človek; ne bi smelo biti hiše, kjer ne bi bila ta prepotrebna knjiga vedno pri roki. Knjiga je edina te vrste v naši literaturi, poljudno pisana in opremljena s slikami iz katerih je razvidno tudi na sliki, kako je postopati v posameznih slučajih. Toplo priporočamo!

x Književni Sever. V Subotici je začela izhajati nova literaturna revija: »Književni Sever«. Izdaja jo profesor Knežević, sodelujejo pa najodličnejši vojvodinski kulturni delavci. Dobro bi bilo, če bi se za časopis zanimali tudi slovenski krogi. Naroča se pri upravi v Subotici.

x Lj. St. Kosier. Kreditni problem Srednje Evrope. (Das Mitteleuropäische Kreditproblem). Pod tem naslovom smo prejeli v nemškem jeziku sestavljen referat, ki ga je imel naš znan ekonomist Ljubomir St. Kosier na srednjeevropski ekonomski konferenci na Dunaju 8. in 9. septembra t. l. V tem referatu razpravlja o vzrokih kreditne druginje, o vprašanju dolgo- in kratkoročnih kreditov, o vprašanju kontrole kreditov in dolžnikov, o vprašanju regulacije kreditnih kondicij ter o sredstvih, ki jih je treba uporabiti, da bi se kredit pobil in da bi se odstranili povzročitelji današnje kreditne krize v Srednji Evropi. Kakor znano, je bil g. Kosier naš delegat na omenjeni konferenci. Snov je aktualna in poučna, oprema okusna. Knjižica se dobi pri upravi »Bankarstva« v Zagrebu, Marovska 30 in v vseh večjih knjigarnah.

x Petrovič-Skrbinšek. Vozel. Vaska igra v treh dejanjih. Oder, zbirka gledaliških igr 11. zvezek. V Ljubljani 1925. Založila Tiskovna zadruga. Prvkar igrajo v ljubljanskem gledališču Petrovičeve komedije »Vozel«. Zato bo izdala Tiskovna zadruga dobrodošla ob-